

RECONSTRUCTIE SPAANSE ARBEIDSMIGRANT ANTONIO VERDWEEN VAN DE RADAR

Familie ontdekt pas 1,5 jaar na overlijden waar oom is

Veertien jaar lang weet een Spaanse familie niet waar Antonio Luque Caballero is. Ze zoeken naar antwoorden. Uiteindelijk ontdekt neef Joaquín via een archiefinstantie wat er is gebeurd. „Het moeilijkste moment was toen ik het mijn moeder moest vertellen.”

Nadat hij uit Rotterdam terugkeert, krijgt Joaquín Partido Luque (46) eindelijk antwoord op de vraag die zijn familie al jaren bezighoudt.

Zijn oom Antonio – de broer van zijn moeder – blijkt op 18 november 2024 te zijn overleden in een Rotterdams verpleeghuis. Hij werd 83 jaar. De Spaanse arbeidsmigrant, naar wie Joaquín in februari nog vergeefs zocht in Rotterdam, blijkt al die tijd niet vermist, maar overleden.

„Het moeilijkste moment was toen ik het mijn moeder moest vertellen”, zegt Joaquín vanuit Córdoba. „Ze was verdrietig, maar ook opgelucht. Diep van binnen wist ze het eigenlijk al.”

Sinds 2011 of 2012 heeft de familie niets meer van Antonio gehoord. Pas na het overlijden van een andere oom in 2022 begint Joaquín actief naar hem te zoeken. Hij mailt consulaten, neemt contact op met de politie en probeert via officiële instanties duidelijkheid te krijgen. Steeds loopt hij vast.

Na zijn reis naar Nederland doet Joaquín aangifte van de vermissing van een familielid in het buitenland bij de internationale politieorganisatie Interpol.

Een eerder artikel op deze site zet onverwacht iets in gang. Een Rotterdamse vrouw, dochter van Spaanse migranten, biedt aan te helpen. Via haar komt Joaquín terecht bij het CBG Centrum voor familiegeschiedenis, een organisatie die onder meer historische persoonsgegevens en overlijdensgegevens beheert. Daar vraagt hij een officieel document over zijn oom op. Drie weken na zijn bezoek aan Rotterdam valt het antwoord in zijn inbox: Antonio is overleden.

Twee dagen na dat nieuws belt ook de Spaanse politie, na zijn aangifte bij Interpol. Zij brengen hem hetzelfde nieuws. Met de dood van Antonio komt een einde aan een jarenlange onzekerheid. Tegelijk begint een nieuwe zoektocht. Want hoe bracht hij zijn laatste jaren door? Waarom wist niemand in Spanje dat hij was overleden? En hoe kan het dat zijn familie pas anderhalf jaar na zijn dood antwoord krijgt?

Mentor

Door de publiciteit rond Joaquín's zoektocht melden zich verschillende mensen die Antonio hebben gekend. Een van hen is Bianca Busscher (45). Zij leest het artikel, herkent de naam, en neemt contact op. Als professioneel mentor heeft zij Antonio jarenlang begeleid.

De rechtbank stelt haar in 2021 aan. Een mentor wordt benoemd voor mensen die zichzelf niet meer kunnen vertegenwoordigen op het gebied van zorg, verpleging en welzijn, en neemt de be-

Na een maand of zeven, acht mocht ik naast hem staan en keken we samen foto's op mijn telefoon

– Bianca Busscher

► De Spaanse Joaquín was op zoek naar zijn oom. FOTO MARCO DE SWART

slissingen die zij zelf niet meer kunnen nemen.

Volgens Busscher belandt Antonio dat jaar met een delier in het ziekenhuis. Zijn huurwoning in de Tweebosbuurt staat op dat moment op de nominatie om gesloopt te worden. „Het huis was zwaar vervuild en er was nauwelijks eten”, zegt ze. „Ook hijzelf was ernstig verwaarloosd.”

Volgens Busscher blijkt Antonio te kampen met dementie. Terugkeren naar huis is geen optie meer. Hij verhuist naar verpleeghuis Laurens Stadszicht in Rotterdam-Overschie. Daar ontmoet Busscher hem voor het eerst.

Verdrietig

Laurens wil vanwege privacy niet ingaan op de situatie van Antonio. De zorginstelling noemt het ‘ontzettend verdrietig en schrijnend’ dat zijn familie pas geruime tijd na zijn overlijden op de hoogte raakte.

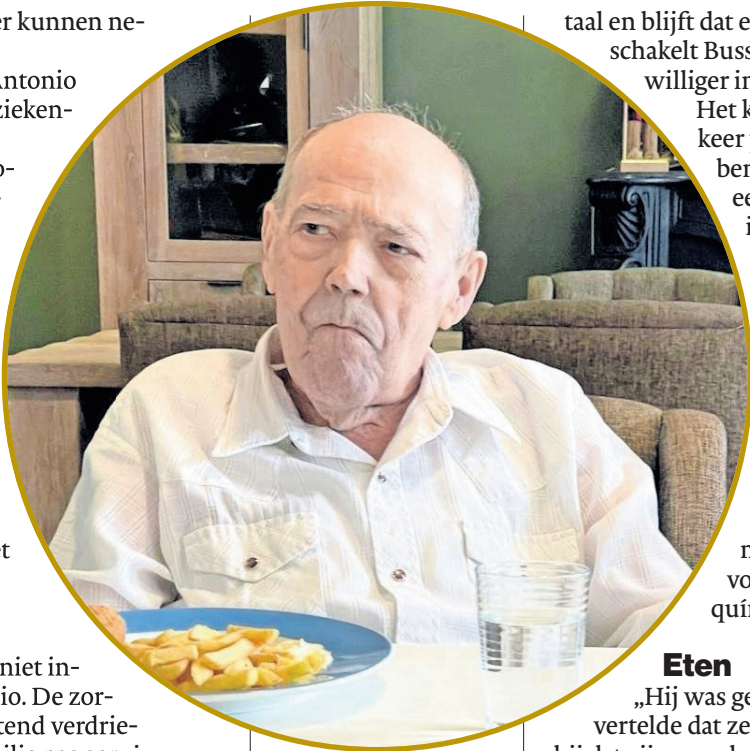
Volgens Laurens wordt er alles aan gedaan om familie en andere naasten van cliënten te achterhalen, al is dat bij mensen met vergevorderde dementie soms lastig.

„Het maatschappelijk werk zei: we hebben een bijzondere situatie, want deze meneer spreekt alleen Spaans”, herinnert Busscher zich. „Ik heb hem een hand gegeven en verder ging het met handen en voeten.” Haar eerste indruk? „Best een pittige man. Een tje met een eigen mening.”

Het duurt maanden voordat Antonio haar vertrouwt. „Op een gegeven moment herkent hij me en zwaait als hij me ziet. Na een maand of zeven, acht

mocht ik naast hem staan en keken we samen foto’s op mijn telefoon.”

De taalbarrière maakt zijn wereld in zijn nieuwe thuisland Nederland klein. Antonio wil heel graag Spaans praten, maar op zijn afdeling spreekt vrijwel niemand de

▲ Antonio in het verpleeghuis.

PRIVÉFOTO

▲ Pas in 2026 ontdekt de familie dat Antonio Luque Caballero begraven ligt op begraafplaats St. Laurentius in Rotterdam.

FOTO MARCO DE SWART

taal en blijft dat en on vervuld verlangen. Daarom schakelt Busscher een Spaanssprekende vrijwilliger in: Dani.

Het klikt meteen. Dani komt twee keer per week langs. Samen eten ze beneden slagroomtaart en af en toe een ijsje. Zijn enige andere vriend is een medebewoner uit Sri Lanka die ook een taalbarrière heeft. „Als je van de afdeling ging, zaten die twee naast elkaar.”

Via Dani hoort Busscher ook steeds meer over het verleden van Antonio’s. Hij vertelt over Spanje. Over de armoede waarin de kinderen van het gezin er opgroeien. Over zijn moeder, broer en zussen. En vooral over zijn jongste zusje, Joaquín’s moeder.

Eten

„Hij was gek op haar”, zegt Busscher. „Hij vertelde dat ze muziek maakte. Ook vertelde hij dat zijn moeder bij een rijke familie schoonmaakte en hem soms stiekem binnenriep om te eten, zodat niemand het zag.”

Joaquín hoort die verhalen pas als de verslaggever ze hem voorlegt. „Het was inderdaad een heel nederig gezin”, zegt hij. „Mijn opa had drie banen en de hele familie woonde met z’n zevenen in één kamer. Alles was in die ene kamer: het bed, de badkamer.”

Zijn oma maakt inderdaad huizen schoon. Of zij haar zoon daar stiekem te eten geeft, weet hij niet. „Dat zou kunnen. Een moeder doet zo iets voor haar kind als het nodig is.”

Voor Joaquín werpen de verhalen een nieuw licht op de verdwijning van zijn oom. Jaren vraagt de familie zich af of Antonio bewust afstand van hen heeft gehouden. Busscher denkt van niet.

„Dat maak ik vaker mee bij mensen die beginnend dementerend zijn. Ze kunnen niet meer met hun telefoon omgaan. Hij wist nog wel waar zijn familie woonde, dat heeft hij weleens gezegd. Maar als je het nummer niet meer weet, kun je gewoon niet meer bellen.”

Taalbarrière

Als Busscher na het krantenartikel hoort dat familieleden in Spanje al die jaren naar Antonio zoeken, raakt haar dat. „Dat vind ik heel triest. Het is zo onnodig dat iemand dan zo alleen is. Je bent mentor voor mensen die niemand hebben, en achteraf blijkt dat ze wel iemand hadden.”

Waarom zij zelf nooit naar die familie zocht? Volgens Busscher was daar geen aanleiding voor. „In mijn functie ga ik alleen op zoek naar familie als daar een concrete vraag van de cliënt ligt. Dat is niet mijn taak.” Daarbij speelde ook de taalbarrière een rol. „Een echt gesprek met Antonio heb ik maar een paar keer gehad met Dani erbij. Daarna ging hij lichamelijk en cognitief achteruit.”

Hoe kan het dat niemand de familie vindt? Het antwoord daarop is wrang. Als de rechtbank een mentor aanstelt, kijkt die eerst of er familie is die

de rol kan vervullen. „Maar ze zoeken alleen in Nederland”, zegt Busscher.

Dat lijkt ook bij Antonio te zijn gebeurd. Zijn familie in Spanje is nooit gevonden.

Ook na zijn dood wordt de familie niet geïnformeerd. Dat steekt Joaquín het meest. „Op zijn overlijdensakte staan de namen van zijn ouders. In Córdoba wonen zijn drie zussen met dezelfde achternaam. Wie had gezocht, had ze snel gevonden. Maar er is anderhalf jaar verstreken en niemand heeft gezocht.”

Onderzoek

Het Rijksvastgoedbedrijf, de overheidsdienst die onbeheerde nalatenschappen afhandelt, laat weten dat ook in de nalatenschap van Antonio onderzoek is gedaan. Daarbij kwam volgens de dienst naar voren dat mogelijk onderzoek naar erfgenamen in Spanje nodig was.

Antonio overlijdt op 18 november 2024. Pas na het AD-artikel over de zoektocht van zijn neef Joaquín, in maart 2026, komt een medewerker van het Rijksvastgoedbedrijf via de verslaggever met hem in contact. Op dat moment is ongeveer één jaar en vier maanden verstreken sinds Antonio’s overlijden.

Op de vraag of het gebruikelijk is dat er zo veel tijd zit tussen een overlijden en mogelijk onderzoek naar erfgenamen in het buitenland, antwoordt het Rijksvastgoedbedrijf dat zaken door werkdruk en de complexiteit van dossiers soms langer duren dan gewenst. Volgens de dienst zijn daarom geen vaste doorlooptijden te geven.

Antonio laat iets na: er staat een geblokkeerde rekening op zijn naam. Hoeveel erop staat, weet niemand.

Joaquín krijgt te horen dat verdere stappen al-

Het huis was zwaar vervuild en er was nauwelijks eten

– Bianca Busscher

leen via een notaris kunnen worden gezet. Het Rijksvastgoedbedrijf geeft geen informatie over de nalatenschap zolang erfgenamen zich niet via een notaris melden.

Joaquín vindt er een: een notaris in Nederland die zelf als tiener vanuit Spanje emigreert. Met haar hulp brengt hij nu de erfgenamen in kaart: zijn moeder, haar twee zussen en twee nichten, dochters van een broer van Antonio die in 2022 in Barcelona overlijdt. „We moeten met documenten aantonen wie de wettige erfgenamen zijn. Pas dan horen we wat er is.”

Eén ding zit hem daarbij dwars. „De notaris zegt dat ze de kosten voor het zoeken naar erfgenamen aftrekken van de nalatenschap. Maar niemand heeft gezocht. Als niemand heeft gezocht, welke kosten zijn er dan?”

Toch is het geld niet wat Joaquín het meeste bezighoudt. Wat hem niet loslaat, is de gedachte dat zijn familie nooit afscheid heeft kunnen nemen. „Was ik maar eerder gegaan. Dan hadden we misschien kunnen zeggen: kom naar Spanje, dan zorgen je zussen voor je.”

Kerkhof

Hij denkt vaak aan al die anderen. „Toen mijn oom in de jaren zestig emigreerde, vertrokken duizenden Spanjaarden naar het buitenland. Hoeveel mensen zoals hij zouden er zijn? Mensen die ver van hun familie sterven en in een vergeten graf liggen, zonder dat iemand er ooit een bloem kan neerleggen.”

Voor Joaquín is de belangrijkste vraag inmiddels beantwoord. Zijn moeder weet wat er met haar broer is gebeurd. De familie weet waar hij begraven ligt. Via de gemeente Rotterdam komt Joaquín te weten op welke begraafplaats zijn oom rust: St. Laurentius. Het kerkhof verstrekt hem de exacte locatie van het graf.

Zelf is hij sinds zijn zoektocht niet meer terug geweest in Nederland. „Als ik terugkom, dan als toerist”, zegt hij. Even is hij stil. „En om bloemen op zijn graf te leggen.”

Wat gebeurt er als erfgenamen ontbreken?

Sterft iemand zonder dat er erfgenamen bekend zijn die de nalatenschap willen of kunnen afhandelen, dan kan de Staat een rol spelen. Het team Onbeheerde Nalatenschappen van het Rijksvastgoedbedrijf onderzoekt dan of er erfgenamen zijn en of nader

onderzoek nodig is, laat een woordvoerder weten. Dat onderzoek begint met raadpleging van de Basisregistratie Personen en het opvragen van persoonskaarten. Zo nodig wordt ook het Centraal Bureau voor Genealogie, gespecialiseerd in familiegeschiedenis, ingeschakeld. Of verder onderzoek plaatsvindt, hangt volgens het Rijks-

vastgoedbedrijf af van de omvang en samenstelling van de nalatenschap. De kosten daarvan worden in mindering gebracht op de nalatenschap. Erfgenamen worden geïnformeerd zodra zij bekend zijn. Is één erfgenaam bereid de zaak via een notaris af te handelen, dan is de nalatenschap niet langer onbeheerd en trekt de Staat zich terug.